

Actualisering bedrijfsvoeringskosten

Inleiding

De ontwerpbegroting 2026 is opgesteld uitgaande van een 0-lijn en de reguliere indexatie. Het indexatiepercentage voor 2026 bedraagt 7,34%. Andere autonome ontwikkelingen zijn in de ontwerpbegroting niet meegenomen.

Onder de autonome ontwikkelingen in de kadernota 2026 stond een aantal PM-posten opgenomen. De PM- posten betroffen de volgende posten:

- Autonome ontwikkelingen
 - Plan van aanpak Robuustheid
- Bedrijfsvoering
 - Herijken bedrijfsvoeringskosten
 - Nieuwe financieringssysteem VTH-stelsel
 - Doorontwikkeling VTH-informatievoorziening

Deze bijlage bij de begroting geeft een onderbouwing van deze PM-kosten voor de bedrijfsvoeringskosten. Daarnaast staan de risico's beschreven indien geen financiële middelen beschikbaar worden gesteld om hier uitvoering aan te kunnen geven.

Autonome ontwikkelingen

- **Plan van aanpak robuustheid**

In de kadernota 2026 zijn, conform besluit in het Algemeen Bestuur (AB) van 11 december 2024, de benodigde bedragen voor het plan van aanpak robuustheid op PM gesteld in het meerjarenperspectief 2026-2029. Ondanks deze PM waren de onderliggende bijdragen 2026 per deelnemer in de Kadernota al toegelicht.

Totaal is structureel €1,8 miljoen benodigd om aan de robuustheidscriteria te (gaan) voldoen. Wel kan worden opgemerkt dat de kosten naar verwachting jaarlijks als gevolg van indexatie zullen stijgen.

Bedrijfsvoering

- **Herijken bedrijfsvoeringskosten**

Het herijken van de bedrijfsvoeringskosten zijn onder te verdelen in twee categorieën:

- Capaciteitsanalyse bedrijfsvoering
- Herijking materiële kosten

- **Capaciteitsanalyse Bedrijfsvoering**

In het AB van 12 maart 2025 zijn de uitkomsten van de uitgevoerde capaciteitsanalyse Bedrijfsvoering door bureau Seinstra ter kennisgeving met het AB gedeeld. In de rapportage is een aantal positieve zaken aangegeven, zoals: 1.verbetering van de sturing in de afdelingen, 2.er is meer aandacht gekomen voor overleg en onderlinge samenwerking, 3, er wordt meer structureel gekeken naar verbeteringen en 4. er wordt gezorgd voor een betere basis met meer samenhang en sturing. Daarnaast zijn diverse aanbevelingen gedaan die met name zijn gericht op een efficiëntere en effectievere manier van werken binnen de afdeling bedrijfsvoering. In zijn algemeenheid loopt de OD NHN enigszins gelijk op met andere omgevingsdiensten. Echter, op het

gebied van data-analyse en binnen de afdeling financiën, heeft de OD NHN achterstanden die gevolgen kunnen hebben voor de actuele bedrijfsvoering van OD-NHN.

Kort samengevat geeft het Seinstra-rapport op deze onderwerpen het volgende aan:

- Er bestaat een structurele achterstand in de functie van data-analyse. De capaciteit data-analyse is 'te dun' kijkend naar de verwachtingen en behoeften aan deze. Andere diensten zijn de afgelopen jaren gestart met investeren op deze taak omdat data-analyse de dienst helpt de bedrijfsvoering met goede data-analyses te ondersteunen maar vooral ook om de effectiviteit en efficiency van de uitvoering van het primaire proces te verbeteren. Bovendien maakt de komst van de Omgevingswet dat de komende jaren de vraag naar data vanuit de omgevingsdiensten zal toenemen. Dit vanwege het feit dat gemeenten onder meer moeten rapporteren over de waarden die in hun Omgevingsplan staan. Seinstra concludeert dat de OD NHN nu onvoldoende is voorbereid op haar toekomst. Kijkend naar andere diensten en te verwachten ontwikkelingen, voorziet Seinstra voor de korte termijn een benodigde aanvullende inzet van minstens 2-3 fte. Deze conclusie is bestendig aan wat de OD NHN al eerder heeft aangegeven in het Plan van aanpak Robuustheid.
- Ten opzichte van andere omgevingsdiensten is de formatie voor de financiële functie bij de OD NHN 'dun'. Dat heeft als consequentie dat alle aandacht nu gaat naar de reguliere financiële en P&C producten, maar dat er geen ruimte en mogelijkheid is om te verbeteren en te ontwikkelen. Ook bestaat er een risico op het gebied van de continuïteit omdat een bezetting met twee mensen kwetsbaar is. Seinstra concludeert dat uitbreiding met 1 fte gewenst is. Dit zowel om de kwetsbaarheid te verminderen, als om te kunnen werken aan strategische ontwikkelingen (bijvoorbeeld als het gaat om de landelijke financieringssystematiek en het optimaliseren van dashboards). Bij voortzetting van de huidige situatie bestaat het risico dat deze nieuwe taken niet tot uitvoering kunnen worden gebracht naast het risico dat lopende taken niet of in voldoende mate kunnen worden uitgevoerd bij ziekte of vertrek van medewerkers.

Door geen uitvoering te geven aan de uitbreiding van de begroting voor bedrijfsvoering, bestaat het risico dat de OD NHN verder gaat achterlopen op het gebied van data-analyse. Ook wordt de kwetsbaarheid binnen de financiële afdeling niet opgeheven.

➤ **Herijking materiële kosten**

De afgelopen jaren is het aantal wettelijke taken en de vraag vanuit de deelnemers en de markt toegenomen. Daarnaast stijgen de economische kosten en zijn de kwaliteitsnormen aangescherpt. De bedrijfsvoering is wel in de afgelopen jaren meegegroeid, maar de ontwikkeling van de kosten zijn sinds de oprichting nooit herijkt.

Eén van de maatregelen om de kosten te herijken is het opzetten van een zero-based budgettering wat inhoudt dat het budget vanaf 'nul' wordt opgebouwd. Alle activiteiten worden opnieuw gebudgetteerd uitgaande van de werkelijke lasten van voorgaande jaren en de verwachte uitgaven in het komende jaar op basis van de uit te voeren taken en werkzaamheden. Dit wijkt dus wezenlijk af van de methode om de budgetten van het vorige jaar over te nemen en te indexeren met het indexpercentage.

Voor de lopende begroting van 2025 is een zero-based budgettering opgesteld en afgezet tegen de huidige budgetten die in de administratie van OD-NHN zijn opgenomen. Hieruit komt naar voren dat er in de begroting 2026 een mogelijk tekort bestaat van € 450.000 in de materiële kosten. Dit bedrag betekent dat de OD NHN in werkelijkheid meer lasten verwacht dan is begroot. Binnen de OD NHN zal dit bedrag in de budgetten van 2026 als taakstelling moeten opnemen, wat betekent dat er een bezuiniging ter hoogte van dit bedrag moet worden gerealiseerd boven op de bezuinigingsscenario's van 3% en 5% om dit bedrag binnen de begroting te vinden.

De Cao-onderhandelingen voor de CAO-periode 2025-2026 zijn nog gaande. De uitkomsten hiervan kunnen zowel een positief als negatief effect hebben. Een eventueel positief effect kan worden ingezet om de hogere materiële kosten te dekken. Een nadelig effect maakt het tekort alleen nog maar groter.

○ **Nieuwe financieringssystematiek VTH-stelsel**

Er is inmiddels een Quickscan Financiering OD NHN uitgevoerd. Naar aanleiding van deze quickscan zal een plan van aanpak worden opgesteld op welke wijze en op welke onderdelen inhoud gegeven gaat worden aan de aanbevelingen. Vooralsnog zijn hier geen concrete bedragen aan te koppelen.

○ Doorontwikkeling VTH-informatievoorziening

Ten behoeve van de ontwikkeling van de ICT en informatievoorziening (IV) van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD-NHN) is in het verleden een bestemmingsreserve Masterplan ICT gevormd. Met deze reserve heeft OD-NHN projecten bekostigd waarmee een basis is gelegd voor de IV-omgeving ter ondersteuning van de taken van de uitvoeringsprogramma's. Eind 2025 is dit budget uitgeput. De ontwikkeling van ICT en IV staat niet stil. Het reguliere ICT-budget in de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 voorzien alleen in dekking van de beheer- en exploitatiekosten van de huidige ICT-dienstverlening. Deze bieden geen ruimte voor investeringen in nieuwe projecten.

Om inzicht te geven in de structurele behoefte aan projectbudget was een meerjarenprojectoverzicht 2026 – 2035 opgesteld. Dit meerjarenoverzicht liet zien dat in 2026 € 1,1 miljoen nodig is om te kunnen voldoen aan wet- en regelgeving, aanbestedingstrajecten informatiebeveiliging, robuustheid en innovatie op het gebied van data en proces- en kostenoptimalisatie.

Als gevolg van het AB-besluit inzake de Kadernota 2026 waarin is besloten om in 2026 geen extra middelen beschikbaar te stellen voor bedrijfsvoering is gekozen voor om een nieuw overzicht op te stellen. In dit overzicht zijn voor 2026 alleen implementatiekosten opgenomen die naar verwachting als gevolg van aflopende contracten moeten worden aanbesteed.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Implementatiekosten	47.800	29.700	257.650	346.050	167.625	234.850	161.794	175.400	217.100	204.750
Wetgeving	-	-	-	-	48.800	48.800	48.800	48.800	48.800	48.800
Informatiebeveiliging	-	393.300	-	-	-	-	-	-	-	-
Optimalisatie	-	292.900	264.800	92.700	93.200	184.075	93.200	93.200	93.200	184.075
Datagedreven werken	-	375.400	114.050	272.850	169.450	142.000	142.000	142.000	142.000	142.000
Innovatie	-	-	228.400	228.400	172.300	131.000	279.800	279.800	279.800	279.800
Totaal	47.800	1.091.300	864.900	940.000	651.375	740.725	725.594	739.200	780.900	859.425

Veel van bovenstaande investeringen zijn noodzakelijk om nieuwe taken voortkomend uit wetgeving te kunnen uitvoeren. Daarnaast omvat het overzicht algemene wetgeving waaraan de omgevingsdienst moet voldoen. De meest impactvolle nieuwe wetgeving betreft NIS2. Dit betreft wetgeving waarin zwaardere eisen gesteld worden op het gebied van Informatiebeveiliging. Het niet voldoen aan NIS2 kan resulteren in een boete van 1,4% van de lasten, met een minimum van € 7 miljoen, en hoofdelijke aansprakelijkheid van directie en bestuur.

Voorts is er ook nog veel werk nodig om te kunnen voldoen aan de Wet Open Overheid en de archiefwet, waarbij in praktische zin vindbaarheid van informatie ook juridische consequenties kan hebben in VTH- zaken.

Tenslotte dienen in verband met het aflopen van bestaande ICT-contracten diverse aanbestedingen te worden uitgezet die voldoen aan de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Dit leidt vervolgens tot implementatietrajecten met daarbij behorende eenmalige implementatiekosten.

Als deze projecten niet worden uitgevoerd voldoet de OD NHN, en daarmee ook haar deelnemers, niet aan wet - en regelgeving. Daarnaast dienen deze projecten ook om de efficiëntie en effectiviteit van met name de VTH-processen te waarborgen en te verbeteren. Zonder deze projecten zal het uitvoeren van de processen door toenemende complexiteit duurder worden en de effectiviteit afnemen. De inzet op het integraal verzamelen, beheren en gebruiken van data en Artificial Intelligence (AI) zijn essentieel voor een betaalbare en effectieve omgevingsdienst.

Verder voorzien we in de nabije toekomst door toenemende vraag naar opslagruimte en wijzigende licentiemodellen een explosieve toename in de operationele ICT kosten. Deze groei kan alleen worden vermeden met een gedegen strategie en een samenhangende visie op het IV-landschap ter voorbereiding op de aanbesteding of heroverweging van onze generieke ICT-voorziening.